

Warszawa-samgongan verður avtíkin í mai

Tað er ikki nógv eftir av tí fyrr so sterku Warszawa-samgonguni millum tey kommunistisku londini í Eystureuropa. Við endanum á tí kalda krignum varð eisini grundarlagið tikið undan hesi hernaðarsamgongu.

Sovjettiski forsetin hevur nú sagt frá, at samgongan verður endaliga avtíkin í mai í ár. Hetta hevur hann boðað frá í brævi til fleiri av leiðarunum í Eystureuropa, eitt nú tí tjekkiska Vaclav Havel.

Gorbatjov skjýtur upp, at uttanríkis- og verjumálaráðharrarnir í Warszawa-samgonguni mótast at tosa um avtøkuna av felagskapinum.

Warszawa-samgongan, sum fevnir um seks lond, varð stovnst av Sovjetsamveldinum í 1955 sum eitt svar til NATO.

Siðani Berlínúrur-in fall í 1989 hevur Warszawa-samgongan heilt mist sín týdning. Og er í veruleikanum uppløyst. M.a. hava russar tikið sínar herdeildir úr eystara parti av Týsklandi, Ungarn og Tjekkoslavakia.

Forsetin í Tjekkoslavakia hevur júst boðað frá, at land hansara

ynskir eitt nærri samstarv við NATO. Vaclav Havel heldur, at henda samgongan kann fáa týðning sum kjarnan í eini framtíðar verjuskipan, sum fevnir um alt Europa.

Havel hevur eisini úttalað, at Warszawa-samgongan eigur at verða uppløyst bæði hernaðarliga og politiskt.

Enn eru ikki allar súðir syftar. Póland sær helst allar sovjetiskar hermenn har piparið gror, men leiðslan í Moskva hevur vist aftur einum kravi frá Pólandi, um at allir sovjetiskir hermenn skulu fara úr landinum áðrenn 1992. Russar siga, at afturtøkan ikki verður veruleiki fyrr enn í 1994. Orsøkin eru trupulleikar í Sovjetsamveldinum og afturtøkan av teimum mongu herdeildunum úr Týsklandi.

Stóðan millum Póland og Sovjetsamveldið hevur verið sera spent í seinastuni, tí pólandingar vilja hava greitt at vita, nær sovjetiskur herdeildirnar fara úr landinum, og teir hava eisini sýtt sovjetiskum herdeildum, sum taka seg úr Týsklandi, at ferðast gjøgnum Póland.

Irakiski uttanríkisráðharrin til Moskva

Higar til eru allar royndir at finna eina friðarliga loysn í Golfkrignum miseyðnaðar. Herfyri royndi Iran seg sum meklara men hvørki Saddam Hussein ella George Bush vildu ganga iranska uppskotinum á mæti.

Hóast tað sær svart út, so tykist tó enn ein glotti at vera og hann er hvørki at finna í nokrum islamiskum landi ella í vesturheiminum, men í Moskva. Nú um dagarnar kom sovjetiskur diplomaturin Primakov aftur av vitjan í Bagdad, har hann hevur tosað við irakisku leiðararnar.

Eitt av úrslitunum av hesi vitjan er, at

irakiski uttanríkisráðharrin Tariq Aziz sunnudagin skal til Moskva at hitta Gorbatjov á máli um Golfkrigið. Ein talsmaður fyri sovjetiskur leiðslu sigur, at tað eftir vitjan Primakovs í Bagdad eru vónir um at finna eina friðarliga loysn á krignum í Golf-landinum. Hann vildi tó ikki greiða nærri frá fundinum í Irak.

Eftir fundin við Primakov segði Saddam Hussein, at hann var hugaður fyri at finna eina loysn á kreppuni saman við Sovjetsamveldinum. Hvat hetta merkir er enn ógreitt.

Norðurlond dálka mest

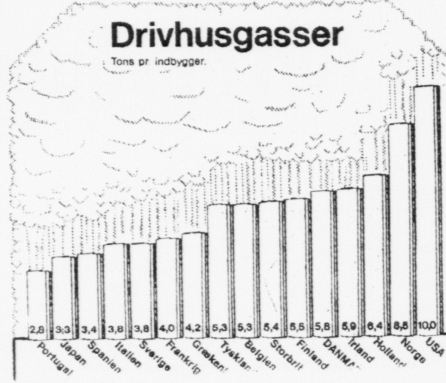
Ríku og køldu Norðurlondini eru í ferð við at hita alla jørðina upp og hetta økir um vandan fyri álvarsomum náttúruvanlukkum.

Vit brenna nógv meira av CO2 gassi enn tey flestu av teimum fátáku londunum sunnanfyri, lutvist til upphitingina men eisini til framleiðslu og ferðslu.

Ein uppperð frá OECD-stovninum visir, at fleiri av Norðurlondunum liggja sera framarlaga, tá talan er um at økja ta sokallaðu vakstrarhúseffektina.

Amerikanarar eru teir størstu syndararnir við umleið fimm ferðir so størum forbrúki uppá íbúgvum sum restin av heiminum. Norðurlond liggja tó ikki langt aftanfyri USA.

Tað eru tøl, sum hesi, ið

eru orsøkin til, at londini sunnanfyri halda, at tað eru Norðurlond og aðrir CO2 framleiðarar, sum fyrst eiga at steðga dálkingini.

EF hevur samtykt at

nullstilla vøksturin í CO2-gassum og frá ár 2000 at byrja minkingina. Londini sunnanfyri hava tó tryggt sær at tey kunnu halda fram við síni dálking eina tíð enn móti at vit

skera meira niður.

Umframt amerikanarar og norðbúgvar liggja eisini lond sum Belgia og Írland ovarlaga, tá tað snýr seg um at hita upp jørðina. Hetta kemur av teirra stóru nýtslu av koli og torvi.

Japanarar hava á sera virknan hátt minkað um teirra dálking, hóast støran vøkstur í framleiðsluni, lutvist tí teir búgva í minni íbúðum og lutvist tí at teirra framleiðsla er sera nútímas og brúkar orkuna betur.

Tølini frá OECD fevna bara um CO2-frárensl frá orkuframleiðslu og ikki skógir og markir, sum verða brenndar av.

Saddam Hussein sigur seg vilja tosa um frið

Í gjár fór ein av næstu monnum Gorbatjov úr aftur Bagdad eftir at hava havt fund við Saddam Hussein.

Sambært tíðindamonnum í irakiska høvuðsstaðnum skal Saddam Hussein hava sagt sovjetiska diplomatinum, at hann fegin vil tosa um at finna eina friðarliga loysn á krignum saman við Sovjetsamveldinum. Hann sigur, at henda loysn má tvinnast saman við øðrum spurningum í Miðeystri, eitt nú palestinaspurninginum.

Hetta er fyrstu ferð, siðani krigið byrjaði, at Saddam Hussein hevur sagt seg vilja hjálpa til við at finna eina friðarliga loysn.

Amerikanarar halda lítið um úttalilini hjá Saddam Hussein. Talskvinnan hjá Hvítu Húsum segði í gjár, at einki nýtt var í úttalilinum. Her er harafturimóti bara talan um endurtøkur av tí, sum Saddam Hussein alla tíðina hevur ført fram, nevniliga at spurningurin um Kuwait skal loysast samstundis sum palestinaspurningurin verður loystur. Og hetta er tað sum teir sameindu ikki vilja góðtaka. Áðrenn palestina- og aðrir spurningar koma upp á tal, skal Irak taka seg úr Kuwait, segði talskvinnan hjá Bush.

Tað hava annars í seinastuni gingið tíðindi um, at russarar framvegis

hava 150 hernaðarligar ráðgevarar í Irak. Teir skulu sambært ónavngivnum fregnarkeldum hjálpa irakum við at skjóta Scud-rakettrí mótí Saudi Arabia og Ísrael. Sovjettiski uttanríkisráðharrin hevur vist hesum leysatíðindum aftur og sigur, at allir sovjetiskir ráðgevarar eru farnir úr Irak.

Radiofólk hjá amerikanska herinum í Kuwait siga seg annars hava hoyrt sovjetiskar røddir í Irak og Kuwait, og at hesar røddir høvdu við irakiska herin at gera. Hesi tíðindi eru heldur ikki váttad.

Hesa seinastu tíðina hava tað annars verið mong óváttað tíðini í al-

tjóða fjølmiðlunum um móguliga sovjetiska lutøkku í krignum. Sambært einum ítalskum blaði skal ein ítalskur dómari hava skrivlig prógv, sum visa, at russarar hava latið irakum triggjar kjarnorkubombur fyri nokrum árum síðani.

Um tað eru hesi vápn, sum irakar sipa til, tá teir aftur og aftur ávara vesturheimin um at teir eiga oyðandi vápn, er ilt at siga. Men enn eru hesi tíðindi sum so mong onnur í Golfkrignum ikki váttad av nokrum av impliseraðu þertunum.

Sakarmálið móti Winnie Mandela aftur útsett

Sakarmálið móti Winnie Mandela í Suðurafrika, sum skuldi byrja í síðstu viku og sum varð útsett til mánadagin, var aftur útsett við grundgevingini, at eitt av teimum týðningar-

mestu vitnunum var horvið ella sum ákærin segði, tað var burturflutt.

Talan er um svartan, sum sigst at hava úttalað seg móti Winnie Mandela. Hon skal sambært ákæranum

hava verið við til at buka ein ungan svartan mann til deyðis nokur ár herfyri.

Mandela náddi tó at siga, at hon er ósek í ákærunum. Almenni ákærin í málinum segði á rættarfundinum mánadagin, at soleingi hetta týðningarmikla vitnið ikki er komið aftur, so leingi vilja try onnur vitni heldur ikki úttala seg.

Politíið varð tí biðið um at finna umrødda vitnið og varð sakarmálið útsett til í gjár.